

af Fattigvæsenet, indtil de kunde faa deres Alderdomsunderstøttelse. Det gik taaleligt i Aarene, indtil Krigen kom, med de fastsatte Beløb, men saa ved vi jo alle, at Krigen og Kriseperioden sprængte disse Rammer, saaledes at Rigsdagen maatte skride ind for at hjælpe Kommunerne, idet der fra Befolkningens Side blev stillet store Krav til Kommunerne; man kom da fra Statens Side ind paa at refundere Hjælpekasserne $\frac{1}{3}$ af deres Udgifter, samtidig med at man paa visse Omraader dækkede Halvdelen eller op til $\frac{2}{3}$ af Kommunens Udgifter. Denne kommunale Hjælpekassevirksomhed steg jo stærkere og stærkere under Krigsperioden, indtil den, som den højtærede Indenrigsminister ganske rigtigt bemærkede, kulminerede i det sidste Aar, i hvilket der er brugt 9—10 Mill. Kr. af de kommunale Hjælpekasser ude i Landet, og Statens Udgift derved er blevet omkring 3 Mill. Kr.

Alle vi, der i Kommunalbestyrelserne har fulgt denne Bevægelse, saa med Forfærdelse det Lovforslag, som blev fremsat i Folketinget af den højtærede Indenrigsminister, der satte Grænsen for Statens Bidrag ned til 500 000 Kr. Det lettede jo en Smule, efterhaanden som Forhandlingerne i Folketinget skred frem, og Beløbet blev forhøjet til en hel Million; men naar man havde fulgt Bevægelsen rundt omkring i Kommunerne, forstod man alligevel, at dette Beløb hverken helt eller halvt vilde forslaa til Dækning af de Krav, som vi fra vor Side, og som man sikkert fra mange Samfundslags Side med Rette maatte stille med Hensyn til Dækning af Udgifterne. Vi har derfor med Beklagelse erfaret den Stilling, Flertalspartierne her i Rigsdagen har taget til de Ændringsforslag, der i Folketinget er stillet af Socialdemokrater og Radikale, idet man ikke har villet gaa bort fra det Standpunkt at ville fiksere Statskassens Bidrag til 1 Mill. Kr. Jeg tror, at det for en meget stor Del beror paa Uforstand; det kan ifølge Venstres ærede Ordførers Udtalelser ikke forholde sig anderledes, thi det ærede 7de Medlem for 6te Kreds (Gisselbæk) sagde disse forunderlige Ord, at han maatte mene, at det af Folketinget vedtagne med Hensyn til Bidragets Fastsættelse til 1 Mill. Kr. var et godt Standpunkt, idet Staten jo ikke kunde have Overblik over, hvad der behøvedes. Fra Socialdemokraters og Radikales Side er der efter min Mening i Folketinget baade under Udvalgsbehandlingen og i Salen ført saa gode Argumenter i Marken, at der i det store og hele var

fuldt og klart Overblik over de Vilkaar, hvorunder Kommunerne var stillet. Efterkrigsperioden har ikke været den mindst vanskelige for Kommunerne, vi har i en lang Periode, vistnok i omkring 1— $\frac{1}{2}$ Aar, haft et Antal af arbejdsløse paa omkring 50 000—80 000, maaske endda i en vis Periode over 80 000, dertil kom en 2 Maaneders Lockout, som forøgede de arbejdsløses Antal til omtrent det dobbelte; efter denne Periode kom Lønnedgangen med 15 pCt., som var Udgangen af Lockouten, og samtidig begyndte en ny Lov at virke paa en haardhændet Maade — jeg vilde have sagt paa en brutal Maade, men det vil jeg undlade, da det sikkert vilde blive paatalt af den højtærede Formand. Arbejdsløshedsloven, der blev vedtaget i Begyndelsen af Samlingen, virkede ganske overordentlig haardt overfor dem, der havde gaaet arbejdsløse i en lang Periode, idet de fik ringere Understøttelse, og overfor alle dem, særlig Kvinder og unge Mennesker, som helt mistede Understøttelsen. Den højtærede Minister talte om den voldsomme Opgang, nemlig til en 9—10 Mill. Kr., der havde været i Hjælpekassernes Udgifter i det sidste Aar. Vi har i den største kommunale Hjælpekasse i vort Land, Københavns Kommunes Hjælpekasse, et godt Barometer for denne Stigning. Jeg kan oplyse, at i de 6 Uger fra 1. April til 12. Maj 1921 var der i Københavns Kommunes Hjælpekasse 6 282 Sager til Behandling. I omtrent samme Periode, fra 1. April til 11. Maj 1922, var der 15 737 Sager til Behandling, der var altsaa en Stigning paa omkring 9 000. Denne voldsomme Stigning er et Udtryk for de Tilstande, vi har levet under: den overordentlig lange Arbejdsløshed, den derpaa følgende Lockout, den procentvis store Nedgang i Arbejdslønnen og den betydeligt ringere Arbejdsløshedslov, som traadte i Kraft sidste Foraar. Disse Forhold skabte naturligvis for Arbejderklassen, hvis økonomiske Modstandsevne gennem denne lange vanskelige Tid var blevet meget stærkt forringet, endnu vanskeligere Vilkaar, saa at Arbejderne i stort Tal maatte ty til Hjælpekasserne.

Det er rigtigt, hvad der er indvendt i Folketinget, at de kommunale Hjælpekasser ikke skal være faste Understøttelseskasser, det ved vi meget vel, og det har sikkert ikke været nogen Hjælpekassebestyrelses Hensigt at praktisere Loven paa den Maade; men Livet skal jo leves, og Livet taler sit eget Sprog. Naar disse Mennesker intet Arbejde har og ingen